

Leden van de gemeenteraad

Kopie naar

Onderwerp

Uitleg over schaarse vergunningen
coffeeshopbeleid

Van/behandeld door

Ria Kleinveld

Datum

28 april 2020

Inleiding

Kort na het van rechtswege vervallen van de coffeeshopvergunning is gebleken dat het oude coffeeshopbeleid niet meer voldoet. Dit heeft te maken met het systeem van schaarse vergunningen in relatie tot de vestiging van een coffeeshop. Dit betekent dat de vigerende beleidsregels voor een niet-commerciële coffeeshop moeten worden aangevuld met een verdelingssystematiek.

Waarom is de vergunning voor een coffeeshop een schaarse vergunning?

In de beleidsregels van 2000 wordt slechts de mogelijkheid geboden aan één ondernemer (bestuurder van een Stichting) om een coffeeshop in Zwijndrecht te exploiteren. Er is slechts één exploitatievergunning en één gedoogbeschikking beschikbaar. De kansen voor andere ondernemers om een coffeeshop in Zwijndrecht te starten zijn daarmee nihil.

Europese Dienstenrichtlijn

Uitgangspunt van de Europese Dienstenrichtlijn is de vrijheid van dienstverrichters om zich in de EU te vestigen. De toegang en uitoefening van een dienstactiviteit mag in principe niet afhankelijk gesteld worden van een vergunningstelsel. Wordt er toch een vergunningstelsel gebruikt, dan dient deze te voldoen aan bepaalde voorwaarden¹. Deze voorwaarden luiden: non-discriminatoir, gerechtvaardigd om dwingende reden van algemeen belang, evenredig, duidelijk en ondubbelzinnig, objectief, vooraf openbaar bekendgemaakt, transparant en toegankelijk.

Bij schaarse vergunningen is aldus een selectieprocedure vereist die alle waarborgen biedt voor onpartijdigheid en transparantie. Deze vergunningen mogen bovendien niet voor onbepaalde tijd worden verleend.

De Europese Dienstenrichtlijn is grotendeels vertaald in de Nederlandse Dienstenwet.

¹ artikel 10 ED

De rechtspraak sinds 2016

Er is een aantal uitspraken geweest van hogere rechters, waardoor duidelijk is geworden wat de reikwijdte is van de Europese Dienstenrichtlijn.

Uit de uitspraak Speelautomatenhal Vlaardingen² is gebleken dat het gelijkheidsbeginsel inhoudt dat ruimte geboden moet worden aan gegadigden om mee te dingen naar een beschikbare vergunning, via een vooraf kenbare procedure. Bekend moet zijn hoe en via welke criteria de verdeling plaatsvindt en dat de duur van een vergunning beperkt is. Hierdoor wordt een vergunninghouder niet onevenredig bevoordeeld ten opzichte van andere gegadigden.

Sinds de uitspraak Appingedam³ staat vast dat het aanbieden van goederen en diensten aan consumenten zonder grensoverschrijdende component onder de Dienstenrichtlijn vallen. Hieronder worden ook begrepen de regels over vergunningstelsels en schaarse vergunningen.

Conclusie

De vragen die bij vergunningstelsels in het algemeen gesteld moeten worden zijn:

1. Is sprake van een schaarse vergunning?
2. Is de beperking van het aantal vergunningen evenredig⁴ en op welke wijze wordt mededingingsruimte gegeven? Dit kan door loting, volgorde van binnenkomst van aanvragen of aan de hand van inhoudelijke criteria.
3. Is sprake van een passende mate van openbaarheid, zodat gegadigden hun aanvragen daarop kunnen afstemmen?
4. De tijdsduur van vergunningen mag niet buitensporig lang zijn, de belangen van vergunninghouder (terugverdienen van investeringen) en van andere potentiële gegadigden moeten daarbij afgewogen worden.

In de afgelopen periode is duidelijk geworden dat er meerdere potentiële gegadigden zijn voor de exploitatie van een (niet-commerciële) coffeeshop in Zwijndrecht.

De beleidsregels niet-commerciële coffeeshop dienen aangevuld te worden met verdelingsregels, waarin ten aanzien van de vergunningaanvragen naast formele vereisten ook kwalitatieve vereisten vermeld staan. Om een bepaald kwalitatief niveau te waarborgen, worden o.a. de volgende kwalitatieve vereisten genoemd en gewogen: een ondernemingsplan, een beschrijving van de maatschappelijke doelstelling, een preventie- en veiligheidsplan. Aan de hand van vooraf kenbare waarderings- en wegingsfactoren kan er een keuze gemaakt worden.

² ABRvS 2 oktober 2016, ECLI:NL:RVS:2016:2927

³ ABRvS 20 juni 2018, ECLI:NL:RVS:2018:2062

⁴ Een vergunningstelsel waarbij het aantal vergunningen beperkt wordt, moet evenredig zijn aan het te dienen doel en zijn ingevoerd om een dwingende reden van algemeen belang zoals bijvoorbeeld het voorkomen van verslaving, het voorkomen van verstoringen van de openbare orde etc.

Datum

28 april 2020

Onderwerp

Uitleg over schaarse

vergunningen

coffeeshopbeleid

Pagina

3 van 3

Een concept van de "Verdelingsregels gedoogbeschikking en exploitatievergunning coffeeshop" treft u aan in de bijlagen.

Daarnaast zal de vergunning niet meer voor onbepaalde duur verstrekt mogen worden. Een duur van 5 jaar lijkt een gangbare en redelijke termijn voor een exploitatievergunning van een coffeeshop. In die periode kunnen investeringen terugverdiend worden en na 5 jaar kunnen andere potentiële gegadigden ook weer een kans krijgen om mee te dingen naar een exploitatievergunning.

De burgemeester,